

OPONENTSKÝ POSUDEK DOKTORSKÉ DISERTAČNÍ PRÁCE

Autor: Zuzana V. Harmáčková
Téma: Assessing ecosystem services and the alternatives of their future development in UNESCO Biosphere Reserves
Typ práce: Doktorská disertační práce
VŠ: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

Úvodní poznámky

Předložená doktorská disertační práce má 164 stran textu a je psána v anglickém jazyce. Součástí práce jsou dvě vázané přílohy.

Splnění stanovených cílů a kvalita zpracování

Za hlavní cíl práce si autorka stanovila „představit modelovací přístup hodnotící regulační, zásobovací a kulturní ekosystémové služby a kvantifikující jejich potenciální rozpory“.

Kromě teoretického rozboru řešené problematiky hodnocení a modelování ekosystémových služeb předkládá i dvě případové studie ve vybraných biosférických rezervacích (Třeboňsko a Šumava).

V předložené práci autorka velmi zdařile vymezuje pojem ekosystémové služby z pohledu jeho chápání a role, klasifikace a dělení služeb, až po vyhranění konceptu ES vůči obdobným přístupům.

V metodické části se autorka věnuje i) jednomu z možných způsobů tvorby scénářů rozvoje území, ii) metodám hodnocení vybraných ekosystémových služeb. V následné praktické části získané poznatky vhodně aplikuje a dosahuje množství dílčích výsledků, které následně interpretuje.

Všechny dílčí cíle byly dostatečně splněny a dohromady vytváří velmi kvalitní výsledek, který ve velmi dobré kvalitě naplnil v úvodu vytčený cíl disertační práce.

Aktuálnost tématu

Téma práce je vysoce aktuální zejména svým multidisciplinárním přístupem. Autorka vhodně integruje poznatky z environmentalistiky, ekologie a geoinformačních technologií při zohlednění ekonomických a etických principů. Po celou dobu neopouští hlavní cíl práce tj. zhodnotit vybrané ekosystémové služby a porovnat jejich vývoj při různých (avšak reálných) scénářích vývoje do roku 2050.

Logická stavba práce

Práce působí velice pečlivě a uceleně, má jasnou logickou návaznost. Struktura odpovídá potřebám řešení. Práce respektuje obvyklé zásady psaní vědeckých textů. Čtenář se v práci dobře orientuje, žádné části nechybějí.

Hloubka provedené analýzy

Na velmi dobré úrovni. Jednotlivé tematické rešerše, jež jsou předmětem kap. 1, přináší ucelené a odborně velmi dobře zpracované informace o problematice ekosystémových služeb a scénářů. Kvalita rešerše a získaných poznatků se projevila v přípravě a vlastní realizaci praktické části, která přinesla mnoho zajímavých výsledků. Použité zdroje a prameny autorka dostatečně citovala a dokumentovala. V praktické části autorka vybrala vhodné skupiny ekosystémových služeb pro zájmové území.

Originální prvky

Předložený text představuje originální, v českém prostředí jedinečnou práci s využitím moderních vědeckých metod a aktuálních znalostí v dané oblasti. Autorka se dané problematice věnovala velmi zodpovědně a uvedené informace jsou místy prvotní ucelenou informací k dané problematice v českém prostředí (byť v anglickém jazyce).

Schopnost interpretovat dosažené výsledky a vyvozovat z nich závěry

Na vysoké odborné úrovni s vyvozenými adekvátními závěry.

Stylistická úroveň práce, pravopis, formální náležitosti

Práce je po formální stránce zdařilá. Použitá schémata jsou v dobré kvalitě. Tabulky mají jednotnou formu. Autorkou vytvořené ilustrace a mapy vhodně dokreslují textové informace.

Práce s literaturou

Výborná, použity nejnovější i dosud neběžné primární prameny. Pro řešení práce bylo použito a v textu citováno 207 literárních a informačních zdrojů s dominantním podílem zahraničních zdrojů. Autorka v textu správně používá odbornou terminologii a vědecké výrazy. Při tvrzeních korektně využívá citační aparát, který je jednotný a správně aplikovaný.

Dílčí připomínky/komentáře

- Při práci s modelem InVEST autorka používá česká geodata. K jejich kvalitě se vyjadřuje v kap. 4.1.5. Ve stejné kapitole poměrně stručně komentuje skutečnost, že v nastavení modelů ve velké míře využívá koeficienty globální či expertní hodnoty z výzkumů mimo střeoevropský prostor a to kombinuje s koeficienty platnými pouze pro ČR. To ale není správné, neboť kalibrace modelů pak není dostatečně průkazná pro regionální podmínky ČR.

Význam pro praxi a rozvoj vědního oboru

Koncept hodnocení ekosystémových služeb je od počátku orientován pro praxi.

Kladně hodnotím komunitní participaci při generování scénářů vývoje. Scénáře založené na vědeckých modelech byly v průběhu vzniku konzultovány a korigovány zástupci akademického sektoru, státní správy i komerčních firem. Takovýto přístup je velmi žádoucí, neboť šíří informace o probíhajícím výzkumu mezi skutečné koncové příjemce nových poznatků a může generovat bezprostřední zpětnou vazbu, a dosažené výsledky nabývají na věrohodnosti a použitelnosti, neboť implementují reálné požadavky a informace.

Celková zhodnocení

Závěrem lze konstatovat, že autorka splnila všechny vytčené cíle ve velmi vysoké kvalitě. Výsledky rozpracovala po teoretické i praktické stránce. Lze očekávat mezinárodní ohlas a reálné využití.

Předložená disertační práce Zuzany V. Harmáčkové splnila všechny předepsané požadavky kladené na disertační práci a náležitosti spojené s úspěšným dokončením doktorského studia. Doporučuji, aby práce byla přijata k obhajobě a autorce byl, po úspěšné obhajobě, udělen titul Ph.D. v daném oboru.

V Olomouci, dne 10.8.2016

doc. RNDr. Vilém Pechanec, Ph.D.
Univerzita Palackého v Olomouci